

บทที่ 6

การจัดทำบรรณานุกรม

บรรณานุกรม (Bibliographies) หรือรายการอ้างอิง (References list) เป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของงานเขียนบทนิพนธ์ ไม่ว่าจะเป็นเอกสารวิชาการ ตำรา หนังสือวิชาการทั่วไป วิทยานิพนธ์รายงานวิจัย ซึ่งจะปรากฏอยู่ส่วนท้ายเล่ม เป็นแหล่งรวบรวมรายการอ้างอิงทั้งหมดที่ผู้เขียนใช้เป็นแหล่งความรู้ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัยข้อมูลเพื่องานเขียนนั้น ซึ่งแหล่งความรู้นั้น ได้แก่ หนังสือ บทความจากวารสารหรือหนังสือพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนรายการอ้างอิงต่าง ๆ ที่ปรากฏในส่วนเนื้อหาของงานบทนิพนธ์ ยกเว้นข้อมูลที่ได้จากการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น จดหมาย การสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไม่เป็นทางการ ซึ่งจะปรากฏเฉพาะในส่วนเนื้อหาเท่านั้น

การจัดทำบรรณานุกรม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เขียนบทนิพนธ์แจ้งรายการบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ ไว้ในบทนิพนธ์เพื่อเป็นการแสดงจริยธรรมทางวิชาการ และเพื่อให้ผู้อ่านบทนิพนธ์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นสารสนเทศ เพื่อการตรวจสอบความถูกต้องหรือศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมตามความต้องการ บรรณานุกรมจึงต้องระบุแหล่งที่มาของสารสนเทศที่เป็นจริง อันเป็นการให้เกียรติแก่เจ้าขององค์ความรู้เหล่านั้น

6.1 การลงรายการบรรณานุกรม

รูปแบบการพิมพ์บรรณานุกรมตามคู่มือนี้ยึดหลักเกณฑ์ แบบ APA(6th Edition)เช่นเดียวกับการอ้างอิงในเนื้อหา เพื่อให้การอ้างอิงเอกสารมีมาตรฐานและได้รับการยอมรับระดับสากล ซึ่งมีหลักเกณฑ์การลงรายการสำคัญ ดังนี้

6.1.1 หลักเกณฑ์การลงรายการผู้แต่ง

6.1.1.1 ผู้แต่งเป็นชาวไทยให้ลงทั้งชื่อและนามสกุลตามลำดับ

นายอิทธิพล โยธัชชัย ลงรายการเป็น อิทธิพล โยธัชชัย.

นางสาวนิตยา มิ่งสูงเนิน ลงรายการเป็น นิตยา มิ่งสูงเนิน.

นางอภิรติร์น พุทธิติติก ลงรายการเป็น อภิรติร์น พุทธิติติก.

6.1.1.2 **ไม่ต้องลงคำนำหน้านามตำแหน่งทางวิชาการคำเรียกทางวิชาชีพและตำแหน่งยศต่าง ๆ** เช่นยศตำรวจทหาร เป็นต้น

พลโทเชาวฤทธิ์ ศิริกิจ	ลงรายการเป็น	เชาวฤทธิ์ ศิริกิจ.
รศ.ดร.ไพฑูรย์สุขศรีงาม	ลงรายการเป็น	ไพฑูรย์สุขศรีงาม.
นายแพทย์เจริญใจชื่อ	ลงรายการเป็น	เจริญใจชื่อ.

6.1.1.3 **ผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศ** ให้ลงนามสกุลตามด้วยเครื่องหมายจุลภาคและต่อด้วยอักษรย่อของชื่อต้นและชื่อรอง ดังตัวอย่าง

Richard E. Mayer	ลงรายการเป็น	Mayer, R. E.
Matthew Davis	ลงรายการเป็น	Davis, M.
C. D. Huang	ลงรายการเป็น	Huang, C. D.

ทั้งนี้รวมถึงผู้แต่งชาวไทยที่เขียนหนังสือเป็นภาษาอังกฤษจะลงรายการผู้แต่งโดยใช้นามสกุลขึ้นต้นเหมือนผู้แต่งชาวต่างประเทศ

Sanit Teemueangsai	ลงรายการเป็น	Teemueangsai, S.
Prawit Simmaton	ลงรายการเป็น	Simmaton, P.
Arun Suikradueng	ลงรายการเป็น	Suikradueng, A.

6.1.1.4 **ผู้แต่งมีฐานันดรศักดิ์และบรรดาศักดิ์** ให้กลับฐานันดรศักดิ์หรือบรรดาศักดิ์ไว้หลังชื่อโดยมีเครื่องหมายจุลภาคขึ้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	ลงรายการเป็น	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ, สยามบรมราชกุมารี.
พระยาอนุমানราชชน	ลงรายการเป็น	อนุমানราชชน, พระยา.
ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช	ลงรายการเป็น	คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว.
ท่านผู้หญิงอุศนา ปราโมช	ลงรายการเป็น	อุศนาปราโมช, ท่านผู้หญิง.

6.1.1.5 **ผู้แต่งมีสมณศักดิ์ให้ลงชื่อสมณศักดิ์และถ้าทราบชื่อเดิมให้ใส่ไว้ในวงเล็บต่อจากชื่อสมณศักดิ์**

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี.
พระเทพสิทธิธารจารย์ (น้อย ญาณวุฒโท).
พระราชรัตนรังสี (วีรยุทธ์วีรยุทธ).

6.1.1.6 ผู้แต่งใช้นามแฝงให้ใส่ชื่อนามแฝงตามที่ปรากฏ
 แก้วฟ้า (2546).
 ซอส์ดดา. (2549).
 Mark Twain. (2005).

6.1.1.7 ผู้แต่งคนเดียวกันแต่งหนังสือหลายชื่อเรื่องและพิมพ์ในปีเดียวกันถ้าเป็นภาษาไทยให้ใส่อักษร ก, ข, ค, ง ไว้ท้ายปีที่พิมพ์ตามลำดับส่วนภาษาอังกฤษให้ใส่อักษร a, b, c, d ไว้ท้ายปีที่พิมพ์

มนต์ชัยเทียนทอง. (2548ก).
 มนต์ชัยเทียนทอง. (2548ข).
 Mayer, R. E. (2011a).
 Mayer, R. E. (2011b).

6.1.1.8 ผู้แต่ง 2-7 คน ให้ใส่ชื่อผู้แต่งทุกคน โดยใส่เครื่องหมายจุลภาค “,” คั่นแต่ละชื่อนำหน้าชื่อกันสุดท้ายด้วยคำว่า “และ” หรือ “&”

สนิท ตีเมืองซ้าย, และประวิทย์สิมมาทัน.
 สนิท ตีเมืองซ้าย, มนต์ชัย เทียนทอง, และสุพจน์ นิตยส์วัฒน์.
 Clark, R. C., & Mayer R. E.
 Clark, R. C., Briscoe, R., Davis, M., & Huang, C. D.

6.1.1.9 ผู้แต่งมากกว่า 7 คน ให้ใส่ชื่อผู้แต่ง 6 คนแรก โดยใส่เครื่องหมายจุลภาค “,” คั่นแต่ละชื่อ ตามด้วยเครื่องหมายจุด 3 จุด “...” นำหน้าชื่อกันสุดท้ายตามรูปแบบ ผู้แต่ง1, ผู้แต่ง2, ผู้แต่ง3, ผู้แต่ง4, ผู้แต่ง5, ผู้แต่ง6, ... ผู้แต่งคนสุดท้าย.

สนิท ตีเมืองซ้าย, อรัญ ชูยกระเดื่อง, ทศนีย์ นาคุณทรง, กัญชลิกา
 รัตนเชิดฉาย, ประภากร ศรีสว่างวงศ์, กฤษณก ดวงชาทม,... ัญญา สุวรรณภักดี.
 Mercer, D. W., Kent, A., Nowicki, S. D., Mercer, D., Squier, D.,
 Choi, W., ...Morgan, C.

6.1.1.10 ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่งให้ใส่ชื่อหนังสือหรือชื่อบทหรือชื่อบทความแทนโดยพิมพ์ด้วยตัวเอน

ปลุกป่าใหญ่ให้หนักน้อย.
The day after tomorrow.

6.1.1.11 หนังสือที่ไม่มีผู้แต่งแต่มีบรรณาธิการให้ลงชื่อบรรณาธิการแทนและตามด้วยคำย่อของบรรณาธิการคือ (บ.ก.) ไว้ในเครื่องหมายวงเล็บหลังชื่อของบรรณาธิการถ้าเป็นภาษาอังกฤษใช้คำว่า (Ed.) หรือ (Eds.) แทนคำว่า *Editor* หรือ *Editors*

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (บ.ก.).

Royell, J. (Ed.).

Royell, J. & Pontus, W. (Eds.).

6.1.2 หลักเกณฑ์การลงปีพิมพ์

6.1.2.1 หนังสือ

1) ใ้ปีพิมพ์ในเครื่องหมายวงเล็บตามหลังชื่อผู้แต่งผู้แต่งชาวไทยลงปีเป็น พ.ศ. ผู้แต่งต่างชาติให้ปีพิมพ์เป็น ค.ศ. และตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค “.”

ไพฑูริย์สุขศรีงาม. (2550).

สนิท ตีเมืองซ่าย. (2555).

Mayer, R. E. (2011).

Royell, J. (Ed.). (2005).

2) หนังสืออยู่ในระหว่างการพิมพ์ให้ลงคำว่า (กำลังจัดพิมพ์) หรือ (in press) แทนปีพิมพ์หลังชื่อผู้แต่ง

สนิท ตีเมืองซ่าย. (กำลังจัดพิมพ์).

Briscoe, R. (in press).

3) หนังสือไม่ปรากฏปีพิมพ์ใส่อักษรย่อในเครื่องหมายวงเล็บแทนปีพิมพ์

(ม.ป.ป.) แทนคำเต็มว่า ไม่ปรากฏปีพิมพ์

(n.d.) แทนคำเต็มว่า no date

6.1.2.2 บทความในวารสารบทความในหนังสือพิมพ์ บทความวารสารใส่ปีพิมพ์ในวงเล็บบทความในหนังสือพิมพ์ใส่ปีพิมพ์ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาคและวันที่เดือนในเครื่องหมายวงเล็บและตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค

สนิท ตีเมืองซ่าย. (2553).

สุรวาท ทองบุ. (2558, 12 มกราคม).

Briscoe R. (1999, 20 January).

6.1.3 หลักเกณฑ์การลงชื่อหนังสือชื่อวารสารชื่อบทความ

6.1.3.1 **ชื่อหนังสือพิมพ์ด้วยตัวเอนและลงท้ายด้วยเครื่องหมายหัพภาค “.”** ตัวอักษรตัวแรกของชื่อพิมพ์ตัวพิมพ์ใหญ่คำอื่นๆพิมพ์ตัวพิมพ์เล็กทั้งหมดยกเว้นชื่อหนังสือที่มีชื่อเรื่องย่อย (Sub title) ให้พิมพ์ตัวอักษรตัวแรกของชื่อเรื่องย่อยด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งนี้หากชื่อหนังสือมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้ใช้ภาษาตามชื่อผู้แต่งอย่างใดอย่างหนึ่ง

การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์.

Social media for school leader.

Study guide: Marketing communication.

6.1.3.2 **ชื่อวารสารจดหมายข่าวและนิตยสาร** พิมพ์ด้วยตัวเอนสำหรับชื่อภาษาอังกฤษตัวแรกของทุกคำหลักพิมพ์ด้วยตัวพิมพ์ใหญ่และลงท้ายด้วยเครื่องหมายจุลภาค

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,

วารสารช่อพะยอม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,

Journal of College Admissions,

Journal of Animal Science,

6.1.3.3 **ชื่อบทความพิมพ์ตัวธรรมดาตามด้วยเครื่องหมายหัพภาค “.”** สำหรับชื่อภาษาอังกฤษตัวแรกของคำแรกพิมพ์ด้วยตัวพิมพ์ใหญ่และถ้ามีชื่อเรื่องย่อยอักษรตัวแรกของชื่อเรื่องย่อยพิมพ์ด้วยตัวพิมพ์ใหญ่นอกนั้นพิมพ์ตัวพิมพ์เล็ก

รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่มีประสิทธิผล.

Higher education marketing: A challenge.

6.1.3.4 **ข้อความแสดงลักษณะข้อมูลประกอบชื่อเรื่อง**ใส่คำอธิบายในวงเล็บเหลี่ยมหลังชื่อเรื่องโดยพิมพ์ตัวอักษรตัวแรกเป็นตัวใหญ่ตัวอย่างข้อความเช่น

[โปรแกรมคอมพิวเตอร์] หรือ [Computer software]

[ไฟล์ข้อมูล] หรือ [Data file]

[เอกสารเฉพาะเรื่อง] หรือ [Monograph]

[ภาพยนตร์] หรือ [Motion picture]

[ฉบับพิเศษ] หรือ [Special issue]

6.1.4 หลักเกณฑ์การลงครั้งที่พิมพ์

6.1.4.1 หนังสือพิมพ์ครั้งแรกไม่ใช่ครั้งที่พิมพ์

6.1.4.2 หนังสือพิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไปใส่ครั้งที่พิมพ์ต่อจากชื่อเรื่องโดยครั้งที่พิมพ์จะอยู่ในเครื่องหมายวงเล็บและตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค

(พิมพ์ครั้งที่ 3). หรือ (3rd ed.).

การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์(พิมพ์ครั้งที่ 3).

การออกแบบการสอนแบบย้อนกลับ *Backward Design* (พิมพ์ครั้งที่ 4).

E-Learning and the science of instruction (3rd ed.).

6.1.5 หลักเกณฑ์การลงปีที่ ฉบับที่ และหน้า ของวารสาร

6.1.5.1 พิมพ์ เลข ปีที่ ของวารสาร ด้วยตัวเอนต่อจากชื่อวารสาร โดยค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค ถ้ามี ฉบับที่ ให้ใส่เลขของฉบับที่ในเครื่องหมายวงเล็บต่อจากเลขของปีที่ แต่ไม่ใช้ตัวเอน

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 9(3), 207-218.

Law Enforcement Executive Forum Journal, 8(1), 73-82.

6.1.5.2 บทความจากหนังสือพิมพ์ ให้ใส่ตัวอักษรย่อของคำว่า หน้า คือ น. หรือ p. (1 หน้า) หรือ pp. (มากกว่า 1 หน้า) ก่อนระบุเลขหน้า

มติชน, 34 (12097), น. 17-18.

Bangkok Post, pp. 3-5.

The Nation, 36 (52937), p. 12A

6.1.6 หลักเกณฑ์การลงสถานที่พิมพ์

6.1.6.1 สถานที่พิมพ์ในประเทศไทย ให้ระบุจังหวัดที่พิมพ์ต่อด้วยเครื่องหมายทวิภาค (colon) “:” โดยไม่เว้นวรรค

กรุงเทพมหานคร ลงรายการเป็น กรุงเทพฯ.

ขอนแก่น ลงรายการเป็น ขอนแก่น.

มหาสารคาม ลงรายการเป็น มหาสารคาม.

6.1.6.2 สิ่งพิมพ์ปรากฏชื่อเมืองที่พิมพ์หลายชื่อ ให้ใส่เมืองแรกที่ปรากฏ หรือชื่อเมืองของสำนักพิมพ์ที่พิมพ์หรือสิ่งพิมพ์นั้นๆ พิมพ์เครื่องหมายทวิภาค (colon) “ : ” ต่อจากชื่อสถานที่พิมพ์โดยไม่เว้นระยะ

มหาสารคาม, ขอนแก่น, ร้อยเอ็ด, กาฬสินธุ์

ลงเมืองแรก คือ มหาสารคาม:

6.1.6.3 สถานที่พิมพ์ที่เป็นชื่อเมืองซึ่งรู้จักกันทั่วไป ลงรายการตามชื่อที่ปรากฏไม่ต้องลงชื่อประเทศ หรือรัฐ

ตัวอย่างชื่อเมืองหลวง และเมืองสำคัญ ที่เป็นชื่อรู้จักกันทั่วไป

Amsterdam: Jerusalem: Philadelphia:

Baltimore: London: Rome:

Bangkok: Los Angeles: San Francisco:

Boston: New York: Stockholm:

Chicago: Paris: Tokyo:

6.1.6.4 สถานที่พิมพ์ที่เป็นชื่อเมืองซึ่งไม่เป็นที่รู้จัก ให้ใส่อักษรย่อของชื่อรัฐหรือชื่อเมืองและชื่อประเทศตามหลังตัวอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา

เมือง Springfield รัฐ Massachusetts ลงรายการเป็น Springfield, MA:

เมือง Mahwah รัฐ New Jersey ลงรายการเป็น Mahwah, NJ:

6.1.6.5 ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ให้ใช้อักษรย่อดังนี้แทน

ม.ป.ท. (ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์)

N.P. (No place of publication)

6.1.7 หลักเกณฑ์การลงสำนักพิมพ์

6.1.7.1 สำนักพิมพ์เป็นมหาวิทยาลัยและมีชื่อของรัฐหรือจังหวัดที่เป็นส่วนหนึ่งของชื่อมหาวิทยาลัยไม่ต้องระบุชื่อของรัฐหรือจังหวัดในส่วนของสถานที่พิมพ์อีก

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

University of Washington.

6.1.7.2 ลงชื่อของสำนักพิมพ์อย่างสั้นและเข้าใจได้ชัดเจนเขียนชื่อสมาคมบริษัทและโรงพิมพ์มหาวิทยาลัยแต่ให้ตัดคำว่าสำนักพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทหรือคำว่า Publishers, Co., และ Inc. ซึ่งไม่จำเป็นต้องระบุแต่ให้คงคำว่า Books คำว่า Press ในชื่อของสำนักพิมพ์ไว้

สำนักพิมพ์ดวงกมล	ลงรายการเป็น	ดวงกมล.
ห้างหุ้นส่วนจำกัด อภิชาตการพิมพ์	ลงรายการเป็น	อภิชาตการพิมพ์.
บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด	ลงรายการเป็น	โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
Harper Collins Publishers, Inc.	ลงรายการเป็น	Harper Collins.
Prentice-Hall, Inc.	ลงรายการเป็น	Prentice-Hall.
John Wiley & Sons, Inc.	ลงรายการเป็น	John Wiley & Sons.

6.1.7.3 ถ้าชื่อของผู้แต่งเป็นชื่อเดียวกับชื่อของสำนักพิมพ์ให้ใช้คำว่า “ผู้แต่ง” หรือ “Author” ในตำแหน่งของสำนักพิมพ์

กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

Washington, DC: Author.

6.1.7.4 กรณีไม่มีชื่อสำนักพิมพ์ให้ใส่โรงพิมพ์แทนโดยให้คงคำว่า “โรงพิมพ์” หรือ “Press” ไว้

โรงพิมพ์ลาดพร้าว.

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

Cambridge University Press.

6.1.7.5 กรณีไม่ปรากฏชื่อสำนักพิมพ์ในตัวเล่มให้ใส่คำว่า(ม.ป.พ.) หมายถึงไม่ปรากฏสำนักพิมพ์สำหรับงานที่เป็นภาษาไทยและ(n.p.) หมายถึง nopublisher สำหรับงานที่เป็นภาษาต่างประเทศ

6.1.8 การพิมพ์อักษรย่อในรายการบรรณานุกรม

การกำหนดอักษรย่อเพื่อใช้ในการลงรายการบรรณานุกรมมีดังนี้

edition	อักษรย่อ	ed.
Revised edition	อักษรย่อ	Rev. ed.
second edition	อักษรย่อ	2nd ed.
Editor (Editors)	อักษรย่อ	Ed. (Eds.)
Translator (&)	อักษรย่อ	Trans.
no date	อักษรย่อ	n.d.

page (pages)	อักษรย่อ	p. (pp.)
Volume	อักษรย่อ	Vol.
Volumes	อักษรย่อ	Vols.
Number	อักษรย่อ	No.
Part	อักษรย่อ	Pt.
Technical Report	อักษรย่อ	Tech. Rep.
Supplement	อักษรย่อ	Suppl.

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม